

KULIN BORBÁLA

## Babits Mihályné Török Sophie Erdős Renée-tételből érettségizik

*Titkár:* Török Sophie, született Tanner Ilona, teljes nevén Tanner Ilona Irén Lujza Kamilla következnek...

*Török Sophie* (unottan): Tegye csak hozzá, nyugodtan, hogy „Tanner Ilona, a kiváló költő, író, műfordító, a huszadik századi magyar líra egyik legjelentősebb alakja...– (gúnnyal) –nak a felesége?”

*Titkár:* (bizonytalanul): a kiváló... Babits Mihály felesége....

*Török Sophie* (leül, sóhajtva kihúzza egy tételt, majd lecsapja az asztalra): Ezt most nem hiszem el... ez... ez nem lehet komoly!

*Elnök* (titkárral összenézve, tisztelettel): Ha esetleg ... ez a tétel éppen abba az elenyésző százalékba esett, amit nem sikerült...

*T. S* (közbevág): nem, neem, nem erről van szó... egyszerűen csak nem hiszek a szememnek... hogy ez a nőszemély idáig vitte (keserűen kacag párat).. heh, érettségi tételt csinált magából! Besza... (lenyeli hirtelen a szót. A tételes papírra néz és felolvassa a nevet) : Erdős Renée! Erdős Renée?! (a közönséghez:) Fogadjunk, hogy életükben nem hallottak még Erdős Renée-ről... Nos, én hallottam... egyet s más...

*Elnök* (tisztelettudóan): Tehát... akkor, kedves Sophie, vállalja a tételt?

*T. S:* Már hogyné! (ironikusan kacag) Pletykálni minden nő tud.

*Elnök:* Akkor hát, hallgatjuk...

*T. S.* (kissé indulatba jöve, a közönség felé): Erdős (gúnyosan, szándékosan túlfinomkodó, franciás kiejtéssel) *Renée*, született (gúnyos túlnémetes kiejtéssel) Ehrental Regina, 1879, Felvidék, Érsekél, a magyar irodalom (gúnyosan) Szapphója.... a magyar női líra úttörő alakja, férfszívek (érdekes módon, különös tekintettel költők és lapszerkesztők) összeroppantója, az első önálló, saját keresetéből megélő író, a legerotikusabb magyar író, mitmondjakmég, meghalt 1956. július 9-én. (*S mint aki befejezte, az elnökre néz*)

*Elnök* (kis csend után): ennél... esetleg kicsit bővebben?

*T. S:* Khm. Eleinte verseket írt. Fiatalkorában állítólag még Adyra is hatással volt. Már mint poétikailag.

*Elnök:* Tehát valamiféleképpen Ady-előfutár, ez igen érdekes, mivel támasztaná alá ezt a – nem is olyan súlytalan – irodalomtörténeti megállapítást?

*T. S.:* Olvastam valahol.

*Elnök:* Esetleg olvasott verseket is tőle?

*T. S.:* Hogyne. Egy Menyhért Anna nevű facebook ismerősöm állandóan Erdős Renée-verseket posztol mostanában. Teli van velük az üzenőfalam.

*Elnök:* És?

*T. S.:* És meggyőződésem, hogy ugyanennek az Annának a keze van abban, hogy itt találom most valahogy az érettségi tételek közt ezt a kis varrónót.

*Elnök:* Párdon?

*T. S.:* Ezt igazán mindenki tudja... Regina, bocsánat, Renée, azért kezdett el írással foglalkozni, mert nem akart varrni, mint a nővérei és színésznőnek meg túl kövér volt. Feljött Pestre, lakást bérelt magának, kávézókba járt, egyszóval... ügyesen helyezkedett, ha érte mire gondolok... és rögtön lett egy tárcarovata A Hét-nél, igaz, a szerkesztő minden szavát átírta, de hát ő volt alatta, úgyértve, az ő neve a szöveg alatt. Aztán összejött a Bródy Sándorral, nahát, kérem, nagy csuda! Attól kezdve a verseit is mindenfelé publikálták!

*Elnök:* Meg ne haragudjon, kedves Sophie, de mintha Ön nem hinné, hogy létezhet női tehetség és érvényesülés a férfiak... támogatása nélkül.

*T. S.:* Nézze, kedves... Zsolt, ugye? Nézze. (Hangnemet vált) *Nekem sajnos nem adatott meg valami maradandót alkotni, hiába készültem kisgyerekkorom óta írónak, ma – mint a legnagyobb élő magyar író felesége – távolabb vagyok ettől, mint valaha. Pedig ma minden lap nyitva áll a verseim számára, de soha senkitől őszinte kritikát, vagy jóakarató biztatást többé nem kapok – írásaim csak egy szempontból érdekesek: hogy Babits Mihály életének intimitásait árulom bennük. (...) Milyen örökökévalóság várhat énreám? Túlvilágban nem hiszek, s vajon feljegyzi-e nevemet az irodalomtörténet, mert jó ebédeket főzök az uramnak, s ha fáj a torka, borogatást teszek a nyakára? Munkáira alig teszek hatást, csak feleség vagyok, semmi egyéb, s az irodalom számára sokkal fontosabb nálam az a fogarasi kis cukrászleány, kibez legszebb szerelmes verseit írta.”(mire idáig jut, majdnem a zokogásig bergeli magát)*

*Elnök:* Jól van, jól van, nyugodjon meg, kedves Sophie...

*T. S.:* (mintha nem is hallaná meg, zaklatottam folytatja): Mihálynak *sejtelve se volt, ki vagyok, milyen vagyok. Félt a magánytól, s egy szinte kétségbeesett, gyors elhatározással megkérte az első leányt, aki újtába került, akinek az arca megtetszett, s akihez nyárspolgári tortúrák nélkül a legkényelmesebben hozzáfért, [...] nem a sors hozott össze minket, hanem egy ostoba véletlen, nem érdemeim tettek Babits Mihály kedvesévé, hanem mert éppen kéznél voltam.”*

*Elnök:* Jól van, nyugodjon meg, kérem, próbáljon meg... próbáljon meg koncentrálni, kanyarodjunk vissza az eredeti tárgyunkhoz, Erdős Renée-hez.

*T. S.:* (Szípo, orrát törli). Elnézést. Khm. Hol is tartottam?

*Elnök:* Hogy a pályakezdő Erdős Renée újszerű, szerelmi és erotikus tematikájú verseivel hívta fel magára a kortárs irodalomszerető közönség és a szakma figyelmét.

*T. S.*: Jah, igen... állítólag úgy rajongtak a verseiért a nők, hogy állandóan ajándékokkal halmozták el. Annyi sálat, kendőt meg szappant kapott, hogy stócban állt a bejárati ajtaja előtt. Képzelterti: a sok prűd polgári családanya meg pesti kis polgárleány titokban mind az ő erotikus verseit olvasgatták a budin.

*Elnök*: Gondolja?

*T. S.*: Tudom.

*Elnök* (kérdően néz rá): ?

*T. S.*: Igen. Képzelterje.

*Elnök*: Nos, tehát.. mit tud még elmondani? Hogy alakult a szerző pályája a kezdeti sikerek után?

*T. S.*: Hát elég gyászosan.

*Elnök*: No.

*T. S.*: Össevesztek a Bródyval. Elég csúnyán. A Sanyi főbelötte magát. De elcseszte, felépült. Viszont mindenki tudta, hogy a Regina, bocsánat, a Renée miatt. Amiért faképnél hagyta. Amikor összejött az Oszkárral. A Jászi Oszkárral.

*Elnök*: Próbáljunk meg szakmaiak maradni... hogyan befolyásolta tehát ez az életrajzi tény, trauma a művészi életútját?

*T. S.*: Mármint az enyémet?

*Elnök* (elnézően): Mármint... Erdős Renée-t.

*T. S.*: Jah, persze... hát hogyan? gondolhatja... Regina versei hirtelen nem kellettek egyetlen lapnak sem ezután. Minden szerkesztőségtől elzavarták, bezárultak az ajtók. Puff! Jó nagy pofára esés volt ez neki! Fel is hagyott a versírással. És megzakkant. Hirtelen nagy katolikus lett belőle, megtagadta, jujj, ifjúkori szerelmes verseit és kitalálta, hogy regényeket fog írni, és ő lesz a nagy erkölcsi megmondóember.

*Elnök*: Mit értsünk ezalatt?

*T. S.*: Ha jót akar magának, akkor semmit. Olvasta a Nagy sikolyt? Vagy a Brüsszeli csipkét? Vagy a Santerra bíborost? Nem? Hát nem sokat hagyott ki, csak pár csöpögős, felületes, erkölcs-csőszködő sztorit egy frigid úrilányról akit már a nászútján megcsal a férje, és aki ettől totál megzakkan, kitalálja, hogy soha többé nem fekszik le a férjével, érti, hogy inntől kezdve úgy élnek mint testvérek vagy jóbarátok, de akkor találkozik egy vonatúton egy színésznővel, aki megmondja neki, hogy ez faszság, bocsánat, hülyeség, egyetlen félrelépés miatt nem büntetheti a férjét egy egész életre, de a kis frigid csaj csak megmakacsolja magát, meg bele is szeret egy zongoraművészebe, akivel teljesen véletlenül hozza össze a sors, és érzi, hogy basszus, ez a pasi az, aki annyira érti őt, hogy vele talán képes lenne a szexre, de azért visszafogja magát és csak egy házi koncertjére megy el, ott viszont a pasi zongorajátékától basszus gyakorlatilag érzelmi orgazmusa lesz, elhagyja a száját a „nagy sikoly”, de aztán egy hülye pap telibeszéli a fejét, hogy ez bűn és a nő számára a nagy sikolyt egyes egyedül a gyerekszülés adhatja meg, na köszi, na mindegy, és akkor a Dóra, ez a csaj elhatározza, hogy megbocsát a férjének és

összehoznak egy gyereket, mintha ez... na mindegy, megvan erről a véleményem, szóval, vagy ott a másik regény egy negyvenes családanyáról, aki élete szerelmét egy nála évekkel fiatalabb családi barátban találja meg, húsz év házasság után ezzel a pasival tapasztalja meg életében először, mi is az az orgazmus, évekig őrült nagyokat szeretkeznek titokban, de a pasi aztán jól átdobja a palánkon mert „nézd” meg az anyját, vedd el a lányát alapon a nő lányát veszi feleségül, és erre a nő öngyilkosságot követ el, magára ereszti a gázt a pesti lakásban, miután a lány esküvőjét elrendezte és az ifjú pár épp nászúton van, de szerencsére nem sikerül neki, mert a fia, akivel valami nagyon különös érzelmi-spirituális kapcsolata van, messziről megérzi, hogy az anyja valami hülyeségre készül, és a belvárosban taxiba vágja magát, de mire hazaér, az anyja már holtan fekszik, legalább is azt hiszi, hogy meghalt, ezért előveszi a revolvért, hogy főbelője magát, mert annyira szerette az anyját és voltaképpen ő az egyetlen, aki tudta, hogy az anyja micsoda iszonyatos lelki sztorin ment keresztül, szóval épp meg akarja húzni a ravaszt, amikor a nő magához tér a gáz okozta kábultságból, meglátja, hogy mire készül a fia, és akkor, jaj, akkor összeborulnak és sírnak ők ketten (sóhajt).

*Elnök:* No! Milyen kimerítően ismeri ezeket a „borzasztó” regényeket!

*T. S.:* (zavarba jön)... hát... nos... csak felületesen... egy-két dolgot olvastam tőle, tényleg... mást igazán... semmi mást nem tudok elmondani Erdős Renée-ről (előkapja a zsebéből a mobilját, matat rajta). Elnézést, csak Mihály rámírt a WhatsAppon hogy mikorra lesz vacsora. Mennem kellene...